

KIM **FABER &**
JANNI **PEDERSEN**

WINTER LAND

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2019 Kim Faber & Janni Pedersen and JP/Politikens Hus A/S in agreement with Politiken Literary Agency
Oorspronkelijke titel: *Vinterland*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2020 HarperCollins Holland
Vertaling: Corry van Bree
Omslagontwerp: Harvey Macaulay, Imperiet.dk
Bewerking: HarperCollins Holland
Omslagbeelden: © Shutterstock
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Druk: Scandbook UAB, Lithuania

ISBN 978 94 027 0489 1
ISBN 978 94 027 5943 3 (e-book)
NUR 305
Eerste druk februari 2020

Originele uitgave verschenen bij Politikens Forlag, Kopenhagen

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

1

De eerste twaalf tonen van ‘Smoke on the Water’ klinken boven het rumoer van de mensenmassa uit. Niels Kristiansen verstart en kijkt met een blik vol onderdrukte afkeuring naar zijn vrouw Signe, die ervoor kiest om het bekendste rockdeuntje ter wereld en de mobiel in haar jaszak te negeren. Na tien seconden sterft het geluid van Deep Purple weg. Ze haalt opgelucht adem en glimlacht even naar haar man.

Samen met hun twee kinderen, Lasse van elf en Anne van dertien, zijn ze in IKEA, een winkel waarmee Signe op zijn zachtst gezegd moeite heeft.

Het gaat haar niet om de meubels of het kookgerei en ook niet om de wissellijsten, rolgordijnen en opbergdozen. Daar heeft ze allemaal geen problemen mee en bovendien heeft ze absoluut geen belangstelling voor design. Voor haar is een stoel waarop je enigszins fatsoenlijk kunt zitten en die te betalen is een goede stoel.

Haar onbehagen vlamt op door andere dingen, zoals dat ze de weg nooit kan vinden. Wat ze ook zoekt, ze eindigt bijna altijd op de afdeling met yucca's en geurkaarsen. Maar haar grootste irritatie is de claustrofobische chaos van de enorme mensenmassa die zich naar voren beweegt in hetzelfde onwillige tempo als slachtvarkens op weg naar de man met het penschiettoestel. En de kassa's, waar ze gegarandeerd in dezelfde rij terechtkomt als zo'n stel uit de wijk Nordvest dat alle zichtbare huid overdadig heeft gedecoreerd en drie zwaarbeladen winkelwagens met zich meesleept.

Dat ze nu toch hier is, op de dag voor kerstavond nog wel, heeft te maken met maar één ding: ze staat diep in het krijt bij haar gezin. Ze werkt veel te veel en is allang opgehouden met het bijhouden van alle vrije uren die ze tegoed heeft. En Niels is allang opgehouden met ernaar te vragen.

Toen hij de vorige dag voorstelde om naar IKEA te gaan – ‘We hebben een douchegordijn, cadeaupapier en nog wat andere dingen nodig’ – heeft ze voorzichtig en zonder illusies geprobeerd te protesteren; ze herkent een verloren zaak als ze hem ziet.

Maar nu ze op de afdeling met kledingkasten staan, gebeurt er iets. Terwijl Lasse en Anne enthousiast bespreken of ze straks in het restaurant tien gehaktballetjes met aardappelpuree en roomsaus of twee visfilets met patat en remouladesaus zullen nemen en Niels de ene na de andere deur van een monsterlijk grote kledingkast goedkeurend brommend opent, voelt ze haar

schouder en nek ontspannen en constateert ze tot haar verbijstering dat ze met een glimlach midden in IKEA staat. Omdat ze blij is met haar gezin, omdat het bijna Kerstmis is en ze dat samen zullen vieren, maar vooral omdat ze pas op 2 januari weer naar haar werk hoeft, wat onvoorstelbaar ver in de toekomst ligt.

Na een halve minuut gaat haar mobiel weer over. Haar hartslag versnelt. Ze houdt het vijf seconden vol en draait vervolgens haar rug naar haar man toe. Ze voelt zijn blik in haar nek prikken als ze haar mobiel uit haar jaszak haalt en hoort hem fluisteren: 'Allemachtig, Signe...'

Op het display staat 'Chef'. Hoofdingspecteur Erik Merlin is inmiddels vier jaar chef Moordzaken bij de Politie Kopenhagen. Hij staat er zelf op dat zijn titel 'hoofd van de afdeling Zware Criminaliteit' is, maar daar trekt niemand zich iets van aan. Iedereen noemt hem 'chef Moordzaken' of, zoals Signe, gewoon 'chef'.

Hij weet heel goed dat ze vandaag vrij is, dus het moet iets belangrijks zijn. Iets wat haar duur komt te staan bij het thuisfront. Compensatieseks, een grote schoonmaak van de badkamer of iets anders wat zoden aan de dijk zet. Dat is haar nog voordat ze de mobiel tegen haar oor houdt duidelijk.

Ze luistert tien seconden. 'Ik ben er over...' begint ze. Ze kan haar zin niet afmaken aangezien hij de verbinding verbroken heeft.

Ze draait zich om. Niels trekt demonstratief laden met draadmanden open. Ze loopt naar hem toe en schudt spijtig haar hoofd. 'Dat was Merlin. Ik moet naar... Er is iets ernstigs gebeurd. Een enorme explosie op het Nytorv...'

'Op het Nytorv?' Niels fronst zijn voorhoofd en pakt haar hand vast. 'Daar is... de kerstmarkt toch?'

Het blijft een paar seconden volkomen leeg in Signes hoofd, waarna zich een warme klomp in haar maag vormt. De warmte verspreidt zich naar haar armen en benen, terwijl haar hartslag versnelt. Ze trekt haar hand los en slaat hem voor haar mond. Probeert iets te zeggen, maar kan geen woord uitbrengen. Lisa en Jakob, haar jongere zus en zwager, zouden met hun twee kleine kinderen naar de kerstmarkt gaan. Ze voelt plotseling een hevige misselijkheid opkomen. Haar mond stroomt vol speeksel, en ze slikt wanhopig om niet over te geven. Ze zouden vanochtend naar de kerstmarkt op het Nytorv gaan en vanavond bij hen komen eten.

Als om de ramp te verdringen veranderen haar hersenen meteen van frequentie en stellen zich, hoe absurd ook, in een fractie van een seconde scherp op het avondeten: een eenpansgerecht dat op de kookplaat in hun

keuken in Vanløse suddert. Heeft ze de kookplaat laag gezet voordat ze vertrokken? Maar meteen daarna vlamt de angst weer op.

‘Bel haar,’ zegt Niels.

Ze haalt de mobiel weer uit haar zak. Haar handen trillen zo hevig dat het haar niet lukt om de juiste cijfers in te toetsen, dus geeft ze de mobiel hulpeloos aan Niels. Die vindt Lisa’s nummer en geeft hem terug.

De telefoon gaat drie keer over, daarna hoort ze de mededeling: ‘Er is op dit moment geen verbinding met dit toestel mogelijk.’ Ze probeert tevergeefs het opnieuw en begint te hyperventileren.

‘Rustig, Signe, rustig.’ Niels slaat zijn arm om haar schouders en neemt haar mee naar een hoge kruk bij een van de verkooppunten. Ze gaat zitten en vecht tegen haar tranen.

‘Wat is er aan de hand met mama?’ Anne en Lasse komen naar hen toe en kijken hen aan.

‘Niets,’ zegt Niels. ‘Niets, maar er is iets ergs gebeurd in de stad en mama moet... We moeten...’ Hij kijkt naar Signe. ‘Het netwerk is natuurlijk overbelast,’ zegt hij zachtjes. ‘Daarom kom je er niet doorheen.’

Ze knikt en haalt diep adem. Ze moet de controle over zichzelf terugkrijgen. De klomp in haar maag is er nog steeds, maar haar linkerhersenhelft begint langzaam de controle over haar lichaamsfuncties terug te krijgen.

‘Ik moet naar mijn werk,’ zegt ze. ‘Ik neem de auto, dus moeten jullie...’

Niels knikt. ‘Natuurlijk. Wij nemen een taxi naar huis.’

Hij kijkt haar onderzoekend aan. ‘Ben je...’

‘Ja,’ zegt ze. Ze geeft een vluchtige kus op zijn mond en kust de kinderen daarna. ‘Dag, lieverds. Luister goed en blijf bij papa.’

Ze begint te rennen, moet zich beheersen om niet tegen alle mensen die haar de weg versperren te schreeuwen dat ze verdomme aan de kant moeten gaan zodat ze erdoor kan en vindt op magische wijze in één keer de uitgang. In de auto haalt ze een paar keer diep adem en probeert de angst te verdringen, rationeel te zijn en zich op haar taak te concentreren.

De rang van de tweeënveertigjarige Signe is onderzoeker, en ze staat bijna bovenaan de piramidevormige telefoonketen, die ‘het watervalmodel’ wordt genoemd en die alleen in heel bijzondere gevallen door de Politie Kopenhagen wordt geactiveerd – zoals nu dus. Ze moet naar drie collega’s bellen, van wie er gelukkig twee opnemen. Ze hebben allebei al over de explosie gehoord en zijn onderweg. De laatste moet ze later te pakken zien te krijgen, als die tenminste niet al uit zichzelf naar de plaats van de explosie gaat.

Signe probeert het nummer van haar zusje weer, maar krijgt nog steeds

geen verbinding. Ze pakt het stuur zo stevig beet dat haar knokkels spierwit worden. Vervolgens stompt ze met haar vuist drie keer hard op haar dijbeen en kreunt van de pijn. Ze zoekt tv 2 News op haar mobiel, zet hem horizontaal op het middenstuk van het stuur en schudt haar hoofd. Ze moet verdomme eindelijk eens een houder en een bluetooth-headset voor haar mobiel kopen. Een duidelijk geschokte en enigszins verfomfaaide presentatrice praat om de reportage op gang te houden zonder dat ze weet wat er is gebeurd. ‘Er heeft een grote explosie plaatsgevonden op het Nytorv in het centrum van Kopenhagen,’ leest de presentatrice telkens weer voor van een tweet van de Politie Kopenhagen. ‘Politie en ambulances zijn ter plaatse en het nieuws zal voortdurend bijgewerkt worden op Twitter.’

Dat is wat er op dat moment bekend is.

Afgezien van ambulances die met hoge snelheid onderweg zijn naar het centrum, is het verkeer verbazingwekkend normaal. Haar mobiel gaat over en haar hart maakt een sprongetje, maar het is Erik Merlin weer. Ze klemt de telefoon tussen haar linker oor en haar schouder. ‘Chef.’

‘Waar ben je?’

‘Ik ben er over tien minuten. Minder dan tien.’

‘Haast je, Signe. Het is erg.’

De misselijkheid komt terug. Ze slaat af naar een tankstation bij Vesterport en blijft een paar seconden zitten om zich te vermannen. Daarna stapt ze uit en gaat de winkel in. Dit wordt een lange dag, en waarschijnlijk moet ze vanavond en vannacht doorwerken. Ze koopt kauwgum, drop, winegums, een fles vruchtensap met gember, appels, aardbeien en een liter volle melk. De koffiemachines op het hoofdbureau produceren een buitengewoon smerig brouwsel waarvan alleen de kleur overeenkomt met goede koffie en dat ze alleen weg krijgt als ze er veel melk bij doet.

Bij het Centraal Station ziet ze verscheidene politiewagens met zwaailichten en sirenes die op weg zijn naar het middeleeuwse deel van het centrum, en ze moet zich beheersen om niet links af te slaan en ze naar het Nytorv te volgen om haar zusje te zoeken.

In een straat achter museum Glyptotek parkeert ze haar auto schuin tussen twee andere auto’s en half op de stoep omdat er niet voldoende ruimte is. Ze zet de motor af en haalt diep adem. Meerdere helikopters hangen al in het luchtruim boven Kopenhagen. Ze haast zich naar het politiebureau, passeert de sluis bij de ingang met haar legitimatiebewijs en loopt op een drafje de ronde trap op. Er is nauwelijks meer dan drie kwartier verstreken sinds de eerste meldingen over de explosie binnenkwamen, maar in de gan-

gen van het legendarische gebouw wemelt het al van de agenten, zowel in burger als in uniform.

Op de tweede verdieping komt ze Erik Merlin in de gang tegen. 'Kom naar het commandocentrum als je koffie gehaald hebt,' beveelt haar chef, waarna hij snel verder loopt.

Signe gaat naar het toilet, doet de deur op slot en gaat op de wc zitten. Ze probeert het nummer van haar zusje weer. 'Er is op dit moment geen...' Ze slaat haar handen voor haar gezicht. 'Lieve God...' mompelt ze, terwijl de tranen over haar wangen stromen.

2

Hij zit op een kajuitbed in een slaapkamer in een grote eengezinswoning aan de rand van het kleine Seelandse provinciestadje Sandsted. Hij is opgegroeid in dit huis en dit is zijn oude kamer. Het kajuitbed met de versleten olijfgroene overtrek stond er ook al toen hij veertig jaar geleden als achttienjarige uit huis ging. Hij draagt alleen een t-shirt en een onderbroek en huivert. Sinds een week vriest het flink en daalt de temperatuur 's nachts tot twaalf graden onder nul. Een ongewoon meteorologisch fenomeen in de vorm van een krachtig hogedrukgebied boven het ongestuvige rotseiland Jan Mayen in de Noorse Zee heeft zich in zuidoostelijke richting verplaatst en bevindt zich nu boven het noorden van Noorwegen en Zweden, waarvandaan grote hoeveelheden ijskoude arctische lucht naar heel Scandinavië stromen. Er is echter nog niet één sneeuwvlok in Denemarken gevallen. In het grauwe daglicht lijken de akkers die aan de achtertuin grenzen op een verstarde grimas; er zijn geen vogels, geen dieren of andere levende wezens te bekennen en niets beweegt, afgezien van de kale takken van de bomen en struiken die af en toe trillen als de wind langs woningen en door tuinen blaast.

Martin Junckersen – die door iedereen het grootste deel van zijn leven nooit anders dan Juncker is genoemd, met uitzondering van zijn familie en zijn vrouw – hoort zijn vader aan de andere kant van het grote huis op de begane grond rommelen. Hij pakt zijn mobiel en kijkt hoe laat het is. Bijna kwart voor elf. Zo lang heeft die oude man al dagen niet geslapen. Hij hoort hem naar een van de twee badkamers sloffen, waarna hij de bril omhoogdoet. Dan volgt het harde gekletter van ochtendurine die de waterspiegel van de toiletpot breekt. Zo te horen plast zijn vader deze ochtend godzijdank niet naast de pot.

Juncker leunt naar achteren tegen de muur en vraagt zich af wat hij zich de afgelopen drie weken elke ochtend heeft afgevraagd: is deze regeling een goed idee geweest? Hij staat op van het bed en trekt een donkerblauwe ribfluwelen broek en een antracietkleurige fleecetrui aan.

Hij loopt naar de keuken, doet water in het reservoir van het koffiezetapparaat en schept vijf volle lepels koffie uit de bus in het filter. Even later hoort hij zijn vaders slepende voetstappen op het eikenhouten parket van de zitkamer.

‘Goedemorgen,’ zegt Juncker. Hij dwingt zichzelf te glimlachen tegen de oude man in de deuropening.

Zijn vader staart naar hem met aarzelende verbijstering in zijn ogen, zoals hij elke ochtend doet sinds zijn zoon bij hem is komen wonen. Juncker kan zien dat de oude man zich wanhopig vastklampt aan het idee dat de man die in zijn keuken staat en aan zijn koffiezetapparaat zit iemand is die hij kent. Hij kan bijna voelen hoe de oude man wanhopig aan het roepen is door het donkere bos van zijn seniliteit, maar alleen zwakke echo’s van zijn eigen stem als antwoord krijgt.

‘Goedemorgen,’ antwoordt zijn vader met zijn hese, schorre stem, een droevig overblijfsel van de stentorstem die advocaat Mogens Junckersen vroeger cultiveerde, verfijnde en verzorgde. Het was een vlijmscherp wapen, waarmee hij rechters, collega’s, cliënten, zijn vrouw, zijn kinderen alsmede een aantal verkopers en werkmannen in het stadje de stuipen op het lijf joeg. Ook in lichamelijk opzicht was hij vroeger een indrukwekkende man geweest: lang voor zijn generatie, ongeveer één meter vijfentachtig, met een gewicht van ruim honderdtien kilo, een borstkas als een bulldog en een kaak als van een Serviër. Nu is zijn lichaam gereduceerd tot een omhulsel van gelige, gerimpelde huid, die slordig rond botten, ingewanden en spieren is gewikkeld, als een stuk cadeaupapier in de handen van een onhandige hulpverkoopster tijdens de drukke kerstperiode.

Juncker opent een bovenkastje, haalt er twee bekers uit en zet ze op de keukentafel. Het koffiezetapparaat hoest astmatisch. Hij kijkt naar zijn vader, die ineengedoken met zijn handen op zijn knieën bij de tafel zit, pakt de koffie en schenkt in. ‘Pa, we moeten het over een verzorgingstehuis gaan hebben,’ zegt hij.

De oude man zit er onbeweeglijk bij, terwijl de woorden aan hem voorbij lijken te gaan.

‘Hoor je wat ik zeg?’

Zijn vader kijkt op. ‘Ik wil niet.’ Hij staart koppig naar zijn zoon en herhaalt met schorre stem: ‘Ik wil niet naar een verzorgingstehuis. Nooit.’

Junckers moeder is tien maanden geleden overleden. Vlak na haar tachtigste verjaardag werd Ella Junckersen ingehaald door de twintig tot dertig sigaretten die ze vanaf haar zestiende elke dag had gerookt. De agressieve longkanker zoog binnen de kortste keren de laatste krachten uit haar toch al tengere en zwakke lichaam. Technisch gezien blies ze haar laatste adem uit op een koude februariochtend in de grijze uren tussen nacht en dag, maar in werkelijkheid had ze zich al een paar weken in de voorkamer van het

dodenrijk bevonden, sluimerend in een morfineroes zonder contact met de wereld of het leven om haar heen.

In de dagen na de dood van zijn vrouw nam Mogens Junckersen een ernstige, staatsman waardige houding aan die paste bij een belangrijk man die zijn levensgezel van de afgelopen zestig jaar net was kwijtgeraakt. Het masker begon pas barstjes te vertonen toen hij in de kerk met zijn hand op de witte kist stond en wilde zeggen dat er bij hem thuis koffie en bier klaarstonden voor degenen die daar zin in hadden. Er kwam geen geluid over zijn lippen, terwijl de tranen over zijn gerimpelde wangen rolden. Op dat moment beseft Juncker dat hij zijn vader nog nooit had zien huilen, zelfs niet na het overlijden van zijn zoon, Junckers oudere broer.

Sindsdien was het gestaag bergafwaarts gegaan met de oude man.

Juncker zucht en staat op. 'Ik moet een paar uur weg. Er is roggebrood in de broodtrommel en beleg in de koelkast. En melk.'

Zijn vader reageert niet. Juncker loopt naar de tweede badkamer van de woning en doet de deur achter zich op slot. Hij gaat bij het toilet staan, buigt zich voorover en perst, maar er gebeurt niets. Hij vraagt zich af hoe het mogelijk is dat zijn vader op zijn hoge leeftijd nog steeds zo'n enorme watterval kan produceren als hij plast. Hij zou naar de dokter moeten gaan om zijn PSA-waarde te laten meten, iets wat hij al een paar jaar dagelijks tegen zichzelf zegt.

Na een minuut lukt het en is hij in staat om zijn blaas te legen. Het heeft met de omvang van de prostaat te maken, denkt hij terwijl hij doortrekt. Hij kijkt in de spiegel. Zonder leesbril is het gezicht dat terugstaart onduidelijk en korrelig als een oude, onderbelichte foto. Hij buigt zich voorover, vormt een kom met zijn handen en gooit water in zijn gezicht en over zijn haar, dat langzamerhand dezelfde grijze kleur begint te krijgen als dat Duitse hondenras... Hoe heet het ook alweer? Juncker piekert erover terwijl hij zich afdroogt. Hij wil zijn mobiel uit zijn zak halen om het te googelen, maar die ligt nog in de slaapkamer. Een weimaraner? Nee, maar wel een mooie hond. Ineens schiet het hem als een korte lichtflits te binnen: een schnauzer. Hij haalt opgelucht adem en geniet van het besef dat zijn hersenen nog steeds werken, dat hij het zich nog steeds kan herinneren.

De toenemende seniliteit van zijn vader heeft hem bang gemaakt. De wetenschap dat hij een uitstekend geheugen heeft is altijd belangrijk geweest voor zijn zelfbeeld. Dat hij details onthoudt, kleinigheden, feitjes. Dat hij zich herinnert wat anderen zijn vergeten of nooit hebben geweten. En nu is dat belangrijker dan ooit.

Hij strijkt het kortgeknipte, schnauzerkleurige haar in model, zodat het zijn terugwijkende haargrens deels maskeert, en wrijft over de stoppels op zijn ingevallen wangen. Hij heeft geen zin om zich te scheren.

Dan staart hij vijf seconden naar de diepliggende, heldere, blauwe ogen die hij van zijn vader heeft geërfd en zegt, niet hardop maar in zichzelf, zoals hij elke ochtend al zo lang hij zich dat kan herinneren doet: 'Het komt goed.'

In zijn slaapkamer haalt hij een schoon maar niet bepaald kreukvrij lichtblauw overhemd en een versleten zwart colbert uit de kast en stopt zijn mobiel in de rechterzak van het jasje, waardoor het toch al twijfelachtige model nog vormelozer wordt. Het resultaat van zijn inspanningen wekt de indruk van een man die een enigszins kromme rug heeft, langer dan gemiddeld en slank is, maar als je goed kijkt een beginnend buikje heeft. Kortom, zoals dat in de politieverlagen wordt genoemd, een man met 'een normaal postuur'. Een man die zich midden in het weemoedige afscheid van zijn beste jaren bevindt, met een kledingstijl die op geslaagde dagen met een beetje goede wil als 'nonchalant-elegant' kan worden omschreven, op normale dagen als 'ontspannen' en op slechte dagen als 'slonzig'.

Hij overweegt heel even om naar de keuken te gaan om zijn vader gedag te zeggen, maar bedenkt dat de oude man zijn aanwezigheid waarschijnlijk al vergeten is. Buiten overvalt de kou hem; de zeven graden onder nul voelen vanwege de bij vlagen stormachtige noordoostenwind als minstens twee keer zo koud. Hij aarzelt even. Zal hij fietsen of de splinternieuwe grote zwarte Volvo xc 90 nemen die in de carport staat?

Na de onderhandelingen over de voorwaarden van zijn overplaatsing heeft hij zijn titel als inspecteur behouden, maar is hij een loonschaal naar beneden gegaan. De titel kan hem niet schelen. Veel belangrijker vindt hij het dat hij het redt met het aanzienlijk lagere salaris, waardoor hij zich die ene felbegeerde extravagante uitgave toch kon permitteren.

Hij kan zich niet herinneren dat hij ooit blijer is geweest dan op het moment waarop hij een paar weken geleden met zijn nieuwe aanwinst bij de autodealer wegreed. Hij houdt van zijn auto en koestert het gevoel van welbehagen als hij achter het stuur zit en de zwartleren stoel precies voldoende meegeeft om zijn lichaam te ondersteunen en tegelijkertijd comfortabel zacht te kunnen zitten. Het gevoel van Scandinavische superioriteit als hij het gaspedaal intrapt en het zware voertuig met een zacht gebrom, dat het lichte ruisen van de airco nauwelijks overstemt, als een aanvallende ijsbeer wegschiet.

Hij weet dat hij zou moeten fietsen, maar de Volvo wint.

Bijna veertig jaar geleden is hij uit huis gegaan om in de hoofdstad te gaan wonen, maar hij kan de weg van zijn ouderlijk huis naar het plein, dat is omringd door gebouwen van twee tot drie verdiepingen hoog, waarvan de meeste tegenwoordig een TE KOOP-bord achter het raam hebben hangen, nog steeds blindelings vinden.

In één hoek van het plein bevond zich tot een halfjaar geleden een oude boekwinkel, die ruim vijftig jaar werd gerund door hetzelfde echtpaar, tot de dag waarop de eenentachtigjarige boekhandelaar Knudsen met zijn armen vol romans van Paul Auster en een bloedprop in zijn hart ineens stortte. Het donkergroene bord boven het raam waarop met grote bronzen letters BOEKWINKEL stond, is weggehaald. Nu staat er POLITIEBUREAU in witte letters boven de winkelruit en op het glas van de deur staan de openingstijden: MA-VR 9-16. ZA-ZO GESLOTEN.

Juncker vraagt zich af of het parkeerverbod op het plein ook geldt voor politievoertuigen, waaronder zijn auto, en wordt het met zichzelf eens dat dat niet zo is. Hij opent de voordeur, die een belletje raakt, dat vrolijk aankondigt dat er een klant in de winkel is. Hij kijkt op de klok die aan de tegenoverliggende muur hangt. Het is even na twaalf. Op het plein doen de mensen hun laatste kerstinkopen. Hij hangt zijn jas aan de staande kapstok, die naast een twee meter lange balie voor in het vertrek staat. Naast de balie, bij het raam dat uitkijkt op het plein, staan twee stapelstoelen met zittingen van oranje plastic, bedoeld voor wachtenden, mocht er een rij voor de balie staan. In het achterste deel van de ruimte staan drie identieke, oude bureaus van donker hout, drie bureaustoelen met bruine bekleding, een ronde vergadertafel en drie stapelstoelen van hetzelfde soort als bij de balie. Het ziet eruit alsof een magazijnmedewerker zonder smaak op een tijdreis naar de jaren zeventig is gestuurd en daar een paar willekeurige kantoormeubels heeft uitgekozen, die vervolgens naar het nu zijn gestuurd en bij de voormalige boekwinkel in Sandsted zijn afgeleverd, waarna een en ander zonder enig gevoel voor inrichten is neergezet.

In een van de kasten die de transformatie van boekwinkel naar plaatselijk politiebureau heeft overleefd, staat een oude radio. Juncker drukt op de aanknop en het ijle gitaargeluid van Frey, Walsh en Felder stroomt de ruimte in. Juncker broemt met een enigszins valse tweede stem mee met Don Henleys lichte tenor. *‘There she stood in the doorway, I heard the mission bell, and I was thinking to myself, this could be heaven or this could be hell.’*

Zonder verder naar het nummer over een hotel in Californië te luisteren, gaat Juncker achter het achterste bureau in het vertrek zitten, zet de

computer aan en klikt op een mail. De twee agenten die samen met hem de bezetting van het nieuwe plaatselijke politiebureau zullen vormen, hebben ingestemd met het verzoek om meteen na Kerstmis te beginnen. De reacties op de vacatures in Sandsted waren niet bepaald binnengestroomd. Sterker nog, in feite hebben alleen de twee gesolliciteerd met wie Juncker over drie dagen zal kennismaken. Hij weet echter hoe ze heten, wat hun rang is en hoe oud ze zijn. Nabiha Khalid is tweeëndertig jaar en agent. Ze heeft op politiebureau Bellahøj in Kopenhagen gewerkt. De ander heet Kristoffer Kirch, is zevenentwintig en aspirant. De eerste vier maanden van zijn stageperiode heeft hij op het hoofdbureau van district Næstved doorgebracht. Meer weet Juncker niet.

Plotseling beseft hij dat het geluid dat de radio produceert veranderd is. De muziek klinkt niet meer. Hij vangt het woord 'extra uitzending' op, loopt ernaartoe en zet het geluid harder. 'Er heeft een enorme explosie plaatsgevonden in de binnenstad van Kopenhagen,' vertelt de nieuwslezer. 'Ambulances zijn ter plaatse en er zijn veel gewonden, maar het is nog niet bekend of er doden zijn gevallen. De oorzaak van de explosie is niet bekend.'

Juncker kijkt op zijn mobiel, die op stil staat. Hij is niet gebeld. Hij legt hem voor zich op het bureau en kijkt door het raam naar het plein. Een jong stel loopt langs, blijft staan en staart naar hem. Hij knikt en het stel loopt verder.

Een kwartier lang blijft hij roerloos zitten terwijl hij wacht tot zijn mobiel overgaat en Erik Merlins donkere stem hem vraagt om zo snel mogelijk naar Gården te komen, zoals het hoofdbureau van de politie in Kopenhagen wordt genoemd. Dat is echter niet zo, en hij begint langzaam te beseffen dat het ook niet zal gebeuren. Hij vraagt zich af of hij daar teleurgesteld over is. En ja, dat is hij. Maar tegelijkertijd is hij opgelucht omdat hij niet tegen Merlin hoeft te zeggen wat hij nog nooit heeft gezegd tegen de chefs voor wie hij gedurende de jaren heeft gewerkt.

Dat hij niet kan komen.

3

Signe kijkt in de spiegel. Haar ogen zijn rood, maar niet zo erg dat haar collega's het zullen zien. Ze pakt een stuk toiletpapier, maakt dat met koud water nat en dept wat rond haar ogen.

Haar mobiel gaat over. 'Hallo, mam,' zegt ze na een blik op het display.

'Signe, liefje, ik heb het net gehoord. Lisa en Jakob zouden toch naar de stad gaan? Naar de...'

Ze kan horen dat haar moeder probeert om haar stem op de normale alles-is-goed-toon te houden, tot hij toch overslaat. De tranen schieten weer in Signes ogen.

'Signe?'

'Ja, mam, ze zouden vanochtend naar de kerstmarkt gaan.'

'Heb je nog niets van haar gehoord? Ik heb geprobeerd haar te bellen... Heel vaak... maar ze...'. Haar moeder begint te huilen.

'Ik heb ook geprobeerd haar te bellen, maar het netwerk is overbelast en daarom kunnen we haar niet bereiken. Er is echt niets aan de hand. Het is... Het is...'. Ze stopt met praten en haalt diep adem. 'Ik ben op mijn werk, mam, dus ik moet -'

'Jakobs moeder heeft gebeld. Ze vroeg of jij misschien iets te weten kunt komen. Kun je dat, Signe?'

'Mam, ik ben hier net binnengekomen. Ik weet nog niets, behalve dat -'

'Ze zeggen op de televisie dat het een hevige explosie was. O, Signe...'. De wanhoop van haar moeder is besmettelijk.

'Mam, ik moet nu ophangen. Ik beloof dat ik bel zodra ik iets weet.'

'Graag,' zegt haar moeder, opnieuw met een snik in haar stem.

'Blijf kalm, mam. Ik weet zeker dat alles goed is. Kus.'

Ze zucht, leunt met haar hoofd tegen de deur en probeert de irritatie te verdringen omdat haar moeder haar dunne mentale verdedigingsmuur, die ze met zoveel moeite heeft opgebouwd om te kunnen functioneren, heeft afgebroken.

Signe is nog nooit op een plek geweest waar een bom is geëxplodeerd, maar ze heeft heel veel foto's van explosies in het buitenland gezien. Ze weet dat ambulancepersoneel en technisch rechercheurs op dit moment rondlopen om lichaamsdelen te zoeken, en ineens krijgt ze het afschuwelijke beeld voor ogen van een brandweerman die Lisa's bloederige hoofd van de straat

raapt en in een lijkzak stopt. Om het beeld te verdringen overweegt ze of ze haar chef zal vertellen dat ze geen contact met haar zusje kan krijgen. Nee, dan zou hij haar uit het team halen, en ze zou het niet kunnen verdragen als ze op dit moment niets te doen zou hebben. ‘Verdomme,’ mompelt ze, waarna ze de deur opent en de gang schuin oversteekt naar het commandocentrum.

Hoewel er vijftientig tot dertig mensen aanwezig zijn, is het opmerkelijk stil in de zaal. Ze zitten allemaal met hun mobiel in hun hand en lezen of schrijven berichten. Op een paar van de vele schermen in het lokaal wordt tv 2 News vertoond, dat zo te zien alle beschikbare journalisten en andere medewerkers heeft opgeroepen. Ze kijkt om zich heen en herkent bijna iedereen. Het is in grote lijnen het A-team van de Deense politie. Ze kan eigenlijk maar één iemand bedenken die ontbreekt: Juncker. Een paar van de hoogstgeplaatste chefs, onder wie de hoofdcommissaris van Kopenhagen, zijn ook aanwezig, hoewel geen van hen iets te maken heeft met het oplossen van de zaak. Zo is het echter altijd met grote zaken; dan komen er van overal chefs naar het commandocentrum om de hartslag van het onderzoek te voelen.

Als iemand met kwade bedoelingen de Deense rechtshandhaving wil verlammen, hoeft diegene alleen maar een kruisraket op dit lokaal af te vuren, denkt Signe. Sommigen knikken naar haar. Een aantal ziet er aangeslagen uit. Ze beseft dat sommige aanwezigen misschien ook familieleden of vrienden hebben die vanochtend op of in de buurt van het Nytorv zijn geweest en van wie ze nog niets hebben gehoord.

Hij is er ook. Ze rook hem in de gang al. Aramis, met vleugjes leer, fris gras en kaneel, de mannelijke geur uit de jaren tachtig die commissaris Troels Mikkelsen altijd draagt. Hij staat in zijn volle, goedverzorgde glorie vlak bij de deur. Ze onderdrukt haar afschuw voor de man al twee jaar en doet dat nu ook.

Hij ontwijkt haar blik en loopt naar zijn plaats achter de middelste van de drie lessenaars die in de zaal staan. Erik Merlin, die achter een tafel zit naast het whiteboard dat aan de achterste muur hangt, staat op. Hij zegt tien seconden lang niets. De chef is de kalmste persoon die Signe kent. Ze heeft hem nog nooit uit zijn evenwicht gezien. Hoe beestachtig de misdrijven waaraan ze werken ook zijn, hoeveel druk de media en de politici ook op hem uitoefenen, hij blijft altijd rustig en behoudt het overzicht. Desondanks kan Signe aan zijn ogen zien dat hij ditmaal geschokt is.

‘Ik hoef jullie niet te vertellen dat dit de grootste zaak is waaraan we ooit

hebben gewerkt. Dit is ernstiger dan we ooit hebben meegemaakt,' zegt hij met zachte stem. Na een korte pauze gaat hij verder. 'Dit is wat we weten. Om 12.08 heeft er een krachtige explosie plaatsgevonden op het Nytorv, op of vlak bij de kerstmarkt die op het plein gehouden werd. De eerste meldingen van technisch rechercheurs en ambulancemedewerkers wijzen erop dat het geen ongeluk is, maar dat er een bom ontploft is. We beschouwen het daarom als een terreurdaad. Zoals jullie weten zijn we gisteren in actie gekomen tegen de bendes die rond de Blågårds Plads en in Mjølnerparken opereren. We hebben zeventien bendeleden aangehouden die van uiteenlopende zaken worden verdacht, van bedreiging en illegaal wapenbezit tot belastingontduiking. Om de druk op de betreffende afdeling te verminderen zijn acht bendeleden van Loyal to Familia, oftewel LTF – de Blågårdsbende dus – voorgeleid in het gerechtsgebouw op het Nytorv, en de eerste verhoren waren bezig toen de bom ontplofte. Daarom stonden veel collega's en LTF'ers voor het gerechtsgebouw. Ik weet dat er collega's onder de gewonden zijn, maar volgens mijn informatie zijn er geen doden. Ik weet ook dat er LTF'ers onder de gewonden zijn, en ik heb gehoord, maar dat is nog niet officieel bevestigd, dat Ahmed Bilal, een van hun leiders, een van de dodelijke slachtoffers is...'

'Hoera,' fluistert iemand.

Signe hoort niet wie het is.

Erik Merlin fronst zijn voorhoofd. 'Dat heb ik niet gehoord,' zegt hij duidelijk geïrriteerd, waarna hij verdergaat. 'We moeten daarom ook werken met de theorie dat de explosie een onderdeel van de bendeoorlogen kan zijn. Het officiële dodental staat op dit moment op twaalf. Drie daarvan zijn kleine kinderen. Maar het lijkt geen twijfel dat het aantal de komende uren en dagen nog aanzienlijk zal stijgen. Er zijn heel veel zwaargewonden.'

Signe steekt haar hand op, en de chef knikt naar haar. 'Is het een zelfmoordaanslag?'

'Uit de eerste meldingen die ik heb gekregen, blijkt dat ze geen lichaam gevonden hebben dat tekenen vertoont van het dragen van een gordel of een vest met explosieven. Het lijkt erop dat het een op afstand bediende bom is geweest en dat het gaat om een enorme hoeveelheid springstof of explosief materiaal. Of misschien allebei. De mensen ter plaatse melden dat heel veel verwoest is; het hele plein is vernield en er is grote schade aan zowel het gerechtsgebouw als de andere gebouwen. Meerdere doden hebben zwaar letsel.'

Signe bijt haar tanden stevig op elkaar.

'Kan het om Moeder van Satan gaan?' vraagt iemand.

Moeder van Satan is straattaal voor acetonperoxide, ook wel TATP genoemd, en is al decennialang het favoriete explosief van zowel amateurs als professionele terroristen omdat het kan worden samengesteld uit producten die in bouwmarkten en bij drogisterijen als Matas gekocht kunnen worden en een buitengewoon grote ontploffingskracht bezit. Het zwakke punt van acetonperoxide is echter dat het al met weinig invloed van buitenaf te vroeg kan exploderen. Dat hebben veel terroristen in de loop der jaren op de harde manier geleerd, en daar komt de bijnaam vandaan.

Merlin haalt zijn schouders op. 'Dat zou heel goed kunnen. Of misschien is het iets anders wat erop lijkt. Daar zullen we de komende uren meer over horen.' Hij staat op. 'Jullie weten allemaal wat jullie moeten doen. Laten we aan de slag gaan.' Bij de deur blijft hij nog even staan. 'Nog één ding. Alle vrije dagen en vakanties zijn natuurlijk voor onbepaalde tijd ingetrokken. We moeten bekijken of degenen van jullie die kleine kinderen hebben morgenavond een paar uur vrij kunnen nemen, maar de rest kan tegen zijn of haar gezin zeggen dat het Kerstmis zonder jullie moet vieren. Tenzij we natuurlijk razendsnel ontdekken wie dit op zijn geweten heeft.'

Merlin vangt Signes blik voordat hij de kleine zijkamer in loopt die door middel van een glazen wand van het commandocentrum is gescheiden. Ze loopt achter hem aan en doet de deur dicht. Ze gaan aan de ronde vergader-tafel zitten die plaats biedt aan twaalf mensen. Hij kijkt haar doordringend aan. 'Alles goed met je?'

Ze knikt.

'Weet je dat zeker?'

'Ja, alles is prima,' liegt ze.

'Hm. Goed. De minister van Justitie hijgt al in mijn nek. De veiligheids-commissie van de regering heeft een eerste vergadering achter de rug, en ze zijn natuurlijk in alle staten. "We moeten elke steen omdraaien," aldus de minister.' Hij schudt zijn hoofd. 'Elke steen omdraaien,' herhaalt hij spottend. 'Komen ze echt niet verder dan zulke onzinnige opmerkingen? Maar goed, reëel gezien zijn er dus twee mogelijkheden. Het kan een bendeoorlog of een terroristische aanslag zijn. We moeten onze vrienden in Nørrebro en Tingbjerg of waar ze zich verder ook mogen ophouden sowieso oppakken. En dan hebben we extreemrechts natuurlijk nog.'

Ze knikt. 'Waarom zijn we eigenlijk vlak voor Kerstmis aan die actie tegen de bendes begonnen? Het betekent voor veel collega's een heleboel werk tijdens de kerst.'

'Omdat ze er geen rekening mee hielden dat we op dat tijdstip zouden

toeslaan. Het idee was dat ze niet op hun hoede zouden zijn en dat bleek ook te kloppen. Heb je nog steeds contact met die... die persoon in Mjølnerparken?

Ze knikt opnieuw.

‘Maak dan een afspraak met hem. Snel.’

‘Yep.’ Signes taak is op papier heel eenvoudig. Ze staat aan het hoofd van het team dat jacht maakt op de dader of daders.

‘Hoe zit het met de grensovergangen en luchthavens?’

‘Dat ging verbazingwekkend snel. Na een halfuur was luchthaven Kastrup al afgesloten. Hetzelfde geldt voor de veerboten in Helsingør, Gedser en Rødby en de bruggen over de Storebælt en de Øresund. Op dit moment kan niemand Seeland verlaten, maar er zijn natuurlijk grenzen aan hoelang we alles dicht kunnen houden. Het kerstverkeer is tenslotte in volle gang. Op een bepaald moment zullen we iedereen die Seeland uit wil moeten gaan controleren.’ Hij zwijgt even. ‘Het probleem is natuurlijk dat we niet weten naar wie we op zoek zijn.’

‘Ja, dat maakt het ontegenzeggelijk een beetje lastig.’ Ze glimlacht. ‘Weet je wie de identificatie doet?’

‘Van de slachtoffers? Dat is Nikolajsen. Waarom vraag je dat?’

‘Eh... zomaar,’ antwoordt Signe terloops, waarna ze opstaat. ‘Ik kan nu beter maar...’

In de gang denkt ze na over de situatie. Een paar jaar geleden is de afdeling Zware Criminaliteit naar het nieuwe gebouw in Teglholmen in Sydhavnen verhuisd, dus Signe heeft geen kantoor in Gården waar ze rustig kan zitten. Ze kijkt om zich heen. De gang is leeg. Voor de zoveelste keer probeert ze het nummer van haar zusje. Nog steeds geen verbinding.

Ze draait haar hoofd van de ene kant naar de andere en kan haar nek bijna horen kraken. Haar schouders zijn zo gespannen als een veer. Ze dwingt ze naar beneden, waarna ze diep ademhaalt. Vervolgens opent ze haar contacten op haar mobiel en zoekt het nummer van Hans Otto Nikolajsen. Ze kent hem van vroeger, uit de periode dat ze allebei een paar jaar op het bureau op het Halmtorv werkten, en weet dat hij zich op dit moment in het traumacentrum in het Rigshospitalet bevindt, waar de ernstig gewonden en doden naartoe worden gebracht.

Ze krijgt meteen verbinding. ‘Hoi, Niko. Met Signe Kristiansen,’ zegt ze.

‘Signe, dat is lang geleden. Wat kan ik voor je doen?’

Ze aarzelt maar neemt dan een beslissing. ‘Niko, het spijt me dat ik je stoer. Ik weet hoe druk je het hebt, maar mijn zusje en haar man en twee

kinderen... waren misschien op het Nytorv toen... Ik weet het niet zeker en het spijt me echt dat ik je stoort...'

'Dat is helemaal niet erg, Signe. Je bent niet de enige collega met wie ik het afgelopen uur contact heb gehad. Ik heb daarnet iemand moeten vertellen dat zijn zus ernstig gewond is geraakt. Hoe heten ze?'

Signe noemt de vier namen.

'Ik zet je even op luidspreker,' zegt hij.

Signe hoort dat hij zijn mobiel op tafel legt en iets op zijn computer in-toetst. Ze houdt haar adem in. Er verstrijken ongeveer tien seconden.

'Nee,' zegt hij dan. 'Ik zie ze niet tussen de namen van degenen die we geïdentificeerd hebben.'

Ze bijt haar tanden op elkaar om niet te gaan huilen van opluchting. 'Bedankt. Hoeveel zijn er...'

'We hebben inmiddels veertien doden, onder wie vier kinderen. Van hen hebben we er... eens even kijken... acht geïdentificeerd. Dat zijn degenen die het verst bij de bom uit de buurt waren. De anderen zijn... heel... heel...'
Hij maakt de zin niet af. 'Het kan tijd kosten om ze te identificeren.'

Signe bedankt hem opnieuw en verbreekt de verbinding. De zus van een collega onder de gewonden? Wat zegt dat statistisch? Hoe groot is de kans dat er meer familieleden van politiemensen onder de slachtoffers zijn? Toch zeker niet heel groot?

Ze pakt haar mobiel om Lisa nog een keer te bellen, maar bedenkt zich. Ze kan het gewoon niet verdragen om de opgewekte stem nog een keer te horen vertellen dat er op dit moment geen verbinding mogelijk is. In plaats daarvan stuurt ze een sms met één woord naar haar zusje: Bel. Daarna gaat ze terug naar het commandocentrum.

Troels Mikkelsen zit op zijn plek. Ze passeert hem en loopt naar de collega die het verzamelen van het materiaal van de bewakingscamera's in het centrum coördineert. Nadat een eenzame terrorist in februari 2015 een willekeurige deelnemer aan een bijeenkomst in cultureel centrum Krudttønden in de wijk Østerbro had doodgeschoten en vervolgens een bewaker van de synagoge in de Krystalgade, besefte de politie hoe weinig ze wist over de bewakingscamera's die in de stad hingen. Destijds was er kostbare tijd verspild met het uitzoeken welke winkels en instellingen camera's hadden hangen en vervolgens met het opsporen van degenen die de camera's beheerden. De meesten waren het er daarom over eens geweest dat het een goed idee was om te registreren waar de camera's hingen en tot wie de politie zich moest wenden om toegang tot de beelden te krijgen.

De politiek bemoeide zich natuurlijk met de kwestie. Er waren direct politici, intellectuelen en journalisten die automatisch waarschuwden voor het orwelliaanse *Big Brother is watching you*-scenario. Uiteindelijk besloot men tot vrijwillige registratie van de camera's, met als gevolg dat nu, een paar jaar later, nog maar zo'n tien procent van het vermoedelijke aantal camera-eigenaars zich heeft laten registreren. Gelukkig staan de meeste camera's die op en rond het Nytorv hangen op de lijst.

'Hallo, Dinah,' zegt Signe. Ze trekt een stoel naar de tafel waar haar collega achter een aantal beeldschermen zit. 'Hoever zijn jullie?'

'Tot nu toe hebben we ons geconcentreerd op de camera's op en rond het Nytorv. Er hangen – of liever gezegd: hingen – camera's bij het gerechtsgebouw, bij alle vier bedrijven op de hoeken van het plein en in Strøget, onder meer bij de bank en bij Matas. We zijn vanaf het moment van de explosie een kwartier teruggegaan.'

'En jullie hebben niets gevonden?'

'We dachten dat we iets hadden. Ongeveer een kwartier voordat de bom ontplofte, stopte een man een grote zwarte zak in een vuilnisbak in het gedeelte waar de explosie plaatsgevonden heeft. Hij kwam uit een van de cafés die aan het Nytorv liggen, dus hebben we de eigenaar gebeld, die vertelde dat hij een schoonmaker was die geen zin had gehad om naar de binnenplaats te lopen om het afval in een van de containers te gooien.'

'Wat een sukkel.'

'Dat kun je wel zeggen, maar verder zijn we nog niets tegengekomen.'

'Oké. Bel me als je iets vindt.'

'Natuurlijk.'

Het is bijna halfvier. Ze loopt naar haar plek en kijkt uit een raam, dat uitkijkt op een van de binnenplaatsen van het hoofdbureau. Buiten begint het langzamerhand donker te worden. Ze probeert zich te concentreren. Telkens als ze gaat zitten, komt die verdomde misselijkheid terug. Misschien moet ze naar het toilet gaan om een vinger in haar keel te steken. In plaats daarvan pakt ze haar mobiel en toetst een nummer in. Na drie keer overgaan wordt er opgenomen.

Altijd als ze de stem van x hoort, verbaast het haar hoe volmaakt zijn Deens is. Hij klinkt alsof hij in het noordelijke deel van Kopenhagen is opgegroeid in plaats van in de wijk Mølnerparken aan de rand van Nørrebro.

'Dat heeft lang geduurd,' zegt hij.